

## IMD VERSENYKÉPESSÉGI ÉVKÖNYV 2019

A versenyképességre a gazdaságok hosszú távú egészséges fejlődéseként lehet tekinteni, ami a vállalatokat fenntartható növekedésre, értékes és értelmes munkalehetőségek biztosítására ösztönzi, ilyesformán tehát a versenyképesség nem más, mint a társadalmi-gazdasági ökoszisztéma fejlődésének motorja.

A világhírű IMD svájci üzleti iskola Versenyképesség Központja (*IMD World Competitiveness Center*) 1989 óta teszi közzé Évkönyv formájában versenyképességi rangsorát (ld. *melléklet*). Ebben összesen 258 indikátorra építenek és 63 ország relatív rangsorát adják. A statisztikai adatok (pl.: foglalkoztatás, kereskedelmi adatok) kétszeres súllyal szerepelnek a vizsgálatban a “puhább” adatokhoz képest, amelyeket vállalatvezetői véleményfelmérésből nyernek olyan fontosabb ügyekről, mint a korrupció, a környezetvédelmi problémák, vagy az életminőség megítélése.

### A NAGYTOTÁL

- Az Egyesült Államok [reneszánsza](#) nem tartott sokáig, Szingapúr újra átvette a vezetést;
- Hong Kong a második, az Egyesült Arab Emírátsok pedig – történetében először – bekerült az öt legversenyképesebb gazdaság közé;
- globálisan: a politikai és gazdasági bizonytalanságok beárnyékolják a kilátásokat;
- regionálisan: Európa gyengülőben, Dél-Ázsia és a Csendes-óceán térsége jelentősen erősödik;

### A RÉSZLETEK

Kilenc év kellett ahhoz Szingapúrnak, hogy 2010 után újra a rangsor élére kerüljön. Látványos versenyképességi javulásának háttérében legfőképp fejlett technológiákkal operáló infrastruktúrája, a szakmailag magas fokon képzett munkaerő elérhetősége, az ország kedvező bevándorlás-politikája és vállalkozóbarát szabályozói környezete áll. Hong Kong (2) főleg kedvező adópolitikájának és üzleti környezetének (pl.: könnyebb a vállalatoknak finanszírozási források után nézniük) köszönheti azt, hogy megőrizte második helyét.

Az Egyesült Államok (3) esetében kihunyini látszik a Trump adminisztráció kezdeti versenyképesség-fokozó lendülete. A globális kereskedelmi háború, az üzemanyagárak alakulása, a gyengülő high-tech export-teljesítmény, a dollár-árfolyam ingadozása mind megalapozták, hogy az USA veszítsen nemzetközi versenyképességéből.

Svájc (4) egy helyezést tudott javítani 2018-hoz képest, amit többnyire a robosztusabb gazdasági növekedés (a megfelelő minőségű human tőkét biztosító világszínvonalú egyetemi és menedzsment képzési, illetve egészségügyi szolgáltatási háttérrel), a svájci frank stabilitása és a high-tech infrastruktúra tett lehetővé.

Az Egyesült Arab Emírátsok bekerült a felső körbe: üzleti hatékonyság terén globális vezetőnek számít, mi több, termelékenységben, a digitális transzformáció tekintetében számos országot beelőz.

Aligha meglepő, hogy a bukott államként is számon tartott Venezuela zárja a versenyképességi listát.

## REGIONÁLIS LÁTKÉP

### Ázsia

Ázsia és a Csendes-óceáni térség versenyképessége javul a legdinamikusabban: a régió 14 országából 11 javuló (vagy szinten maradó) versenyképességet tud fölmutatni (élükön olyanokkal, mint Szingapúr vagy Hong Kong).

Indonézia 11 helyet javulva a 32. pozíciót foglalta el 2019-ben. Ezt a rekordméretű javulást elsősorban a kormányzati szektor kiemelkedő hatékonyságának, illetve az infrastruktúrában és az üzleti körülmények terén megfigyelhető javulásnak tudhatjuk be. A munkaerő-költsége itt a legkisebb, vagyis a beralapú versenyképesség Mekkájáról beszélhetünk.

A termelékenységi robbanásnak és a beáramló külföldi tőkebefektetéseknek köszönhetően Thaiföld (25) öt helyet jött feljebb a 2019-es rangsorban.

A Japán gazdaságtörténetét ismerők számára nem hordoz újdonságértéket az a tény, hogy a felkelő nap országa visszaesést könyvelt el 2019-re (5 helyezést veszített) elsősorban a vérszegény gazdasági növekedése és az eladósodottsági trendjéből kifolyólag.

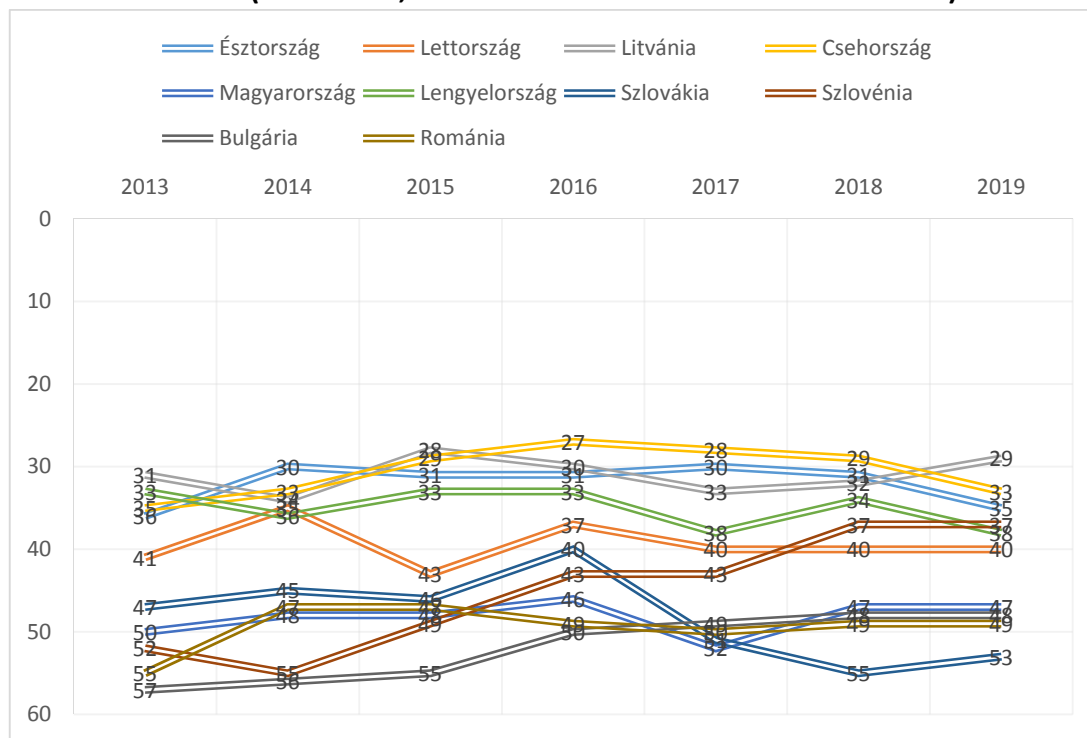
### Európa

Az európai kontinens számos országában az is erőfeszítéseket igényelt, hogy megőrizték korábbi a versenyképességi szintjüket. Az európai versenyképesség egyik legfontosabb motorjának számító északi régióknak idén nem sikerült jelentős javulást elérni. A Brexit pedig még mindig levegőben lévő esélye továbbra is versenyképesség-rontó tényező az Egyesült Királyság számára (20. helyezését idén a 23. helyre volt kénytelen cserélni).

Írország szinte szárnyal, tavalyi eredményén 5 helyet javítva a 7. helyen zárt. E változást az üzleti környezet és a vállalkozási milió minőségének emelkedése segítette. Továbbá, olyan tényezőket lehet sikertényezőként megemlíteni, mint a világgazdaságban is egyedülállóan jó teljesítményt mutató beruházás-ösztönzési intézkedések, a közszektorbeli szerződések hatékonysága, a márkaépítési és menedzsment gyakorlat. Hozzá képest Portugália zuhant vissza a leginkább (6 helyel a 39. helyre), ezzel gyakorlatilag hamvába hullt az elmúlt évek javuló versenyképességi trendje az Ibériai-félszigeten (Spanyolország is csak stagnál a 36. helyen).

Közép- és Kelet-Európa kettősségről árulkodik: bizonyos országoknak sikerült feljebb kerülniük a listán, míg mások rontottak, vagy legalább is megőrizték korábbi szintjüket (1. ábra). E régió legversenyképesebbje Litvánia (32. helyről a 29. pozícióba lépett elő), míg mondjuk Szlovákia (53) két helyet, Ukrajna (54) öt helyet romlott. Horvátország (60) egy helyet tudott csak feljebb kapaszkodni. Szlovénia (37), Lettország (40), Magyarország (47), Bulgária (48) és Románia (49) stabil maradt. Csehország (33), Észtország (35) és Lengyelország (38) rontott, mind a három ország négy hellyel került hátrébb a rangsorban.

## 1. ábra: KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPA VERSENYKÉPESSÉGE (2013-2019, RANGSORBELI POZÍCIÓK 63 ORSZÁGBÓL)



Forrás: IMD WCY 2019, ICEG European Center.

### MAGYARORSZÁG – ITT KELETEN A HELYZET VÁLTOZATLAN?

Magyarország megőrizte 2018. évi rangsorbeli pozícióját, idén is a 47. helyen zárt. A tartósabb trend azt közvetíti, hogy a magyar versenyképesség meglehetősen törékeny, hazánk a 2013-2019-es periódusban elenyésző javulást tudott összességében elérni (3 helyet sikerült csak javulni, míg ezzel szemben Szlovénia, Bulgária és Románia nagyobb tempót volt képes diktálni versenyképességi javulás terén). Azaz, a helyezés megőrzése részben siker csak, inkább a versenyképességi javulás kifulladását jelképezi. A magyar társadalmi-gazdasági innovációs ökoszisztéma gyengülő teljesítményével kell tehát kalkulálnunk. Ami a legfontosabb vizsgált dimenziókat illeti (gazdasági teljesítmény, kormányzati hatékonyság, üzleti hatékonyság, infrastruktúra), a következő észrevételek tehetők.

- (i) **gazdasági teljesítmény:** dacára annak, hogy a magyar gazdasági mérhető növekedési üteme az elmúlt évek egyik legmagasabbja, a növekedés meglehetősen sok kritikus instabilitást sejtet. Magyarország versenyképessége ebben a pillérben mutatja a legnagyobb mértékű tartós romlást (a 2015. évi 17. helyet egyre mélyebb és mélyebb pozíciók váltották, a 2018. évi 39. helyről pedig 2019-re visszaesett a 46. pozícióba). E mögött elsősorban a következő tényezőket lehet megjelölni: romló befelé és kifelé áramló közvetlen működőtőke-befektetési dinamika (63), fenntarthatatlan foglalkoztatási struktúra és trend (pl.: közmunkások magas száma<sup>1</sup>, fokozódó agyelszívás és a fiatal és képzett munkaerő elvándorlása, aggasztó munkaerő-hiány

<sup>1</sup> 2013. februárjában még 32 170 közmunkást foglalkoztattak országszerte, 2016 márciusában már 264 227 főt, de a számuk még 2017 szeptemberében is meghaladta a 184 ezer főt. Igaz, számuk folyamatosan csökken, 2018 januárjában már csak 161 201 főről beszélhetünk. Forrás: <http://kozfoglalkoztatatas.kormany.hu>

stb.), amely megkérdőjelezi a munkaerő-piaci trendek fenntarthatóságát, ezen keresztül pedig a termelékenységi és növekedési kilátások árnyékolódnak be<sup>2</sup>, továbbá, fokozódik az inflációs nyomás is. Mindezek következtében logikusan adódik a 2019-es felmérés egyik felismerése, hogy növekszik annak esélye, hogy az üzleti tevékenységet áthelyezik külföldre a cégek (54).

**(ii) kormányzati hatékonyság:** hazánk ebben a pillérben volt képes a legnagyobb javulást elérni, hiszen a 2015. évi 54. helyről 2018-ban a 48., idén pedig már a 45. helyre sikerült feljebb tornászni magát. A legfontosabb tényezők a következők: fegyelmezettebb államháztartási gazdálkodás (közpénzügyek (45), ösztönző adórendszer (vállalati nyereségadó (1)), relatíve alacsony kamat spread (9). Ezzel együtt természetesen sürgős strukturális és koncepcionális előrelépésekre volna szükség olyan területeken, mint a társadalmi kohézió erősítése (50), Fekete- és szürkegazdaság kiterjedése (53), az állami irányítású és tulajdonú vállalatok számbeli gyarapodása (54), világrekorder fogyasztási adó csökkentése (62) stb. Az egyenlőtlenségek növekedése, a szegénység és társadalmi kirekesztettség kockázatának emelkedése beavatkozásért kiált. Az OECD statisztikák szerint hazánkban egy szegény családba születő gyermeknek 7 generációba telik mire esélye lesz bekerülni a középosztályba.<sup>3</sup>

**(iii) üzleti hatékonyság:** csupán csak kis javulás figyelhető meg ezen a téren (2018-ban hazánk az 58. volt, míg 2019-ben az 56-ik). Úgy tűnik, hogy Magyarország nem képes érdemben és tartósan javítani üzleti környezetén, hiszen e téren 2015 óta lényegében stagnálás mutatkozik (2015-ben 57., míg 2019-re 56.). Az elakadást erősíti erők a következők: a jól képzett munkaerő egyre krónikusabbá váló hiánya (61), túlzott mértékű nacionalizmus, amit a globalizációval szembeni attitűd jelképez (61), a digitális technológiák visszafogott elterjedése és használata által igényelt tudás alacsony szintje (61), vállalatok közt növekvő egyenlőtlenség (a nagy és a kis és közepes méretű vállalkozások lehetőségei között (58)).

**(iv) infrastruktúra:** 2015 óta a 39. helyet foglalja el hazánk e téren, azaz a stagnálás benyomását erősíti ez a pillér is. A következő magyarázó tényezőket lehet felfejteni a folyamat mögött: digitalis/technológiai készségek és képességek alacsony foka (61), hiányzó mérnöki bázis (59), a nyelvtudás és nyelvi készségek állapota is még mindig rendkívül szegényes (57), az oktatási és egészségügyi rendszerek eredményessége is alulmúlja a hasonló fejlettségű országokét, minekutána a társadalmi-gazdasági innovációs ökoszisztéma human-tőke bázisa szenved csorbát.

Összességében a magyar gazdasági kormányzás 2018-ról 2019-re képes volt fenntartani az ország nemzetközi versenyképességét, valójában azonban még mindig nagy a külső növekedési forrásoktól való függősége az országnak. E források megléte eddig még nem tette égetővé ama strukturális reformok implementálását, amelyeket egy fenntartható társadalmi-gazdasági rendszer megkövetelne.

<sup>2</sup> 2010 óta a Visegrádi országok közül a magyar termelékenységi statisztika a legrosszabb (egy órára eső GDP, 2010=100). Lásd: OECD Productivity Statistics: GDP per capita and productivity growth.

<sup>3</sup> Forrás: OECD (2018): A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility. Elérhető: <http://www.oecd.org/fr/social/broken-elevator-how-to-promote-social-mobility-9789264301085-en.htm> Letöltve: 28.05.2019



IMD WORLD  
COMPETITIVENESS  
CENTER



ICEG EUROPEAN CENTER

#### **ICEG European Center**

ICEG European Center is an independent economic research institute based in Budapest, Hungary. The institute focuses its activities on research, macroeconomic and sectoral analyses and forecasts, policy advice and the dissemination of its research output through conferences and publications. For a full picture about the institute, please, visit our website: <http://icegec.org>

#### **IMD World Competitiveness Center**

IMD is a world pioneer in executive education. More than a business school, we collaborate with individuals, teams and organizations to resolve real business issues, build capabilities and prepare for the future. We do so through a unique Real World, Real Learning approach, which stems from our ongoing partnerships with leading international companies (<http://www.imd.org>). Published since 1989, the World Competitiveness Yearbook is recognized as the leading annual report on the competitiveness of nations.

**1. számú melléklet: Rangsor (2018, 2019)**

	2019	2018		2019	2018
Szingapúr	1	3	Szlovénia	37	37
Hong Kong	2	2	Lengyelország	38	34
Egyesült Államok	3	1	Portugália	39	33
Svájc	4	5	Lettország	40	40
Egyesült Arab Emírátságok	5	7	Ciprus	41	41
Hollandia	6	4	Chile	42	35
Írország	7	12	India	43	44
Dánia	8	6	Olaszország	44	42
Svédország	9	9	Oroszország	45	45
Katar	10	14	Fülöp-szigetek	46	50
Norvégia	11	8	Magyarország	47	47
Luxemburg	12	11	Bulgária	48	48
Kanada	13	10	Románia	49	49
Kína	14	13	Mexikó	50	51
Finnország	15	16	Törökország	51	46
Tajvan	16	17	Kolumbia	52	58
Németország	17	15	Szlovákia	53	55
Ausztrália	18	19	Ukrajna	54	59
Ausztria	19	18	Peru	55	54
Izland	20	24	Dél-afrikai Köztársaság	56	53
Új-Zéland	21	23	Jordánia	57	52
Malajzia	22	22	Görögország	58	57
Egyesült Királyság	23	20	Brazília	59	60
Izrael	24	21	Horvátország	60	61
Thaiföld	25	30	Argentína	61	56
Szaúd-Arábia	26	39	Mongólia	62	62
Belgium	27	26	Venezuela	63	63
Dél-Korea	28	27			
Litvánia	29	32			
Japán	30	25			
Franciaország	31	28			
Indonézia	32	43			
Csehország	33	29			
Kazahsztán	34	38			
Észtország	35	31			
Spanyolország	36	36			

Megjegyzés: zöld=javulás, piros=romlás, fekete=megőrzött pozíció.

Forrás: IMD WCY 2019